

== Velja po pošti: ==
Za celo leto naprej . K 24.—
za pol leta " " 12.—
za četrt leta " " 6-50
za en mesec " " 2-20
za Nemčijo celoletno " 29.—
za ostalo inozemstvo " 35.—

V Ljubljani na dom:
Za celo leto naprej . K 24.—
za pol leta " " 12.—
za četrt leta " " 6.—
za en mesec " " 2.—

V upravi prejelca mesečno K 1-80

SLOVENEK

== Inserati: ==
Enostolpna petitvrsta (72 mm):
za enkrat po 15 v
za dvakrat " 13 "
za trikrat " 10 "
za večkrat primeren popust.

Poslano in rekl. notice:
enostolpna petitvrsta (72 mm)
30 vinarjev.

== Izhaja: ==
vsak dan, izvenim nedelje in
praznike, ob 8. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. —
Avstr. poštne bran. račun št. 24.797. Ograke poštne
bran. račun št. 28.511. — Upraviškega telefona št. 183.

Današnja številka obsega 6 strani.

Zveza slovanskih Orlov.

Misel orlovske organizacije je vzklila med nami pred petimi leti. Komaj leto potem, ko je jel slovenski Orel zidati svoja gnezda po slovenskih vaseh, se je dvignil na češki zemlji prvi Orel. Bratje Čehi so ustrojili svojo orlovsko organizacijo popolnoma po našem zgledu. Razlika je samo v tem, da imajo Čehi samostojna društva Orlov, pri nas pa odseke katoliških izobraževalnih društev. Kakor imajo češki Orli svoje glasilo »Mladež«, tako imajo slovenski svojo »Mladost«. V uniformah med slovenskimi in češkimi Orli pa je precej razlike.

Pa to so samo zunanosti. Temeljna ideja slovenski in češki orlovski organizaciji je ista. Sila, ki je gnala našo katoliško organizacijo, da si je priključila mladinsko, je bila med Čehi še močnejša, kot med nami. Do tedaj, dokler nismo imeli Slovenci Orlov, je slovensko sokolstvo zatajevalo svoj kulturnobojni namen. Med češkimi Sokoli je bil ta namen že bolj izražen. Nemala zasluga orlovskih organizacij je, da je moralo sokolstvo spriču jasno izražati namen orlovske organizacije pokazati svojo pravo barvo in se razkrinkati kot četa katoliški cerkvi sovražnih vrst. Fraze o jačanju telesnih in duševnih sil med slovanskimi narodi, o absolutni narodnosti, o nedotakljivosti verskega vprašanja itd. so morale pasti. Danes si stojita med Čehi in Slovenci nasproti dve bojni vrsti mladine. Razlika med njimi je jasna. Eni hočejo rešiti mladino samo potom naravnih, drugi pa tudi potom nadnaravnih sil. Eni napadajo, drugi branijo. Eni se hočejo popolnoma iztrgati iz vezi Cerkve, drugi pa si hočejo ravno v Cerkvi pridobiti moči za delo v blagor naroda, ker ne verujejo v tisto »svobodo«, ki usužnji človeka na vse strani. Eni mislijo, da bodo samo z lepimi besedami o domovini in narodu istega rešili, drugi pa vidijo spas naroda v podrobnem, težavnem delu, ki se pričinja pri vsakem posamezniku.

Tako je danes. Čimbolj bodele ti dve četi v prihodnosti delavni, tembolj jasno se bo tudi kazala razlika med njima.

Naša skrb mora biti, da naše vrste pomnožimo in ojačimo. Bratje Čehi med seboj, mi Slovenci pa med seboj. Slovani pa imamo poleg tega še eno nalogo. Ne samo doma moramo postati močni Orli, temveč dolžnost naša je,

da skrbimo, da bo Orel razprostrl svoja krila tudi na naš slovanski jug. Tudi hrvaška katoliška mladina naj se organizira v orlovsko organizacijo. Pričetek je že storjen. Sedaj moramo delati naprej!

Da smo jasni: vsa slovanska katoliška mladina v Avstriji naj se organizira v orlovskih vrstah.

Čehov imamo že nad 7000, v slovenski orlovski zvezi nas je nad 4000, med Hrvati se že ustanavljajo Orli. Sedaj še en korak, ki bo mnogo pripomogel, da se bo misel Orlov med katoliškimi Slovani še bolj širila: **ustanovi naj se Zveza slovanskih Orlov!** S to zvezo bo slovanska katoliška mladina v Avstriji sklenila trden obroč, misel edinosti med Slovani v Avstriji bo našla v mladih srcih vsprejemljiva tla in močje, ki bodo enkrat iz teh vrst izšli, bodo brezdvomno znali ohraniti v svojih moških letih zvestobo vzorom njihove mladosti. To iz stališča narodnosti. Iz stališča verskega vprašanja pa bo ta zveza zlasti v sedanjem času, ko se nam obetajo poizkusi kulturnega boja, brezdvomno dalekosežnega pomena.

Nameravana manifestacija jugoslovanske katoliške mladine v Ljubljani je morala za letos odpasti. S podvojeno silo se bomo pripravljali tekem jeseni in zime notranje, tekem prihodnje pomladi pa vnanje za shod prihodnje leto. Z. O. bo skrbela še letošnjo jesen, da se reformira v toliko, da si bo ustanovila za vse slovenske pokrajine podzveze. Započeto delo med Hrvati se bo z vso silo nadaljevalo. Medtem pa naj skrbi predsedstvo Z. O. v Ljubljani, kjer se je dvignil prvi slovanski Orel, da bo do prihodnjega leta že tudi ustanovljena Zveza slovanskih Orlov. Na ta način lahko dosežemo, da prihodnje leto ne bomo imeli v Ljubljani samo katoliškega shoda jugoslovanske mladine, ampak **katoliški shod avstrijske slovanske mladine.**

Bratje Orli — Čehi, Hrvati in Slovenci — na delo, da udeležimo do prihodnje spomladi to misel! Na zdar!

Ivan Podlesnik,
I. podpredsednik Z. O.

Spodnještajerski Slovenci.

Slov. Gradec, 13. t. m.
Poslanec Verstovšek je imel v nedeljo v slovenjegraškem okraju dva zelo obiskana shoda, na katerih je poročal o položaju v državnem in dežel-nem zboru. Poslanec je izjavil, da se

slovenski poslanci še nikakor niso odločili za Gautschevo vlado, temveč pričakujejo dejstev od nje in po teh si bodo uravnali svoje postopanje napram vladi. Gotovo je, da je Slovenski klub simpatično pozdravil odločni nastop Gautschev za agrarne zadeve.

Glede deželnega zbora in njegove delamožnosti vstrajajo volilci ob strani slovenskih poslancev Kmečke Zveze. Dr. Verstovšek je bičal na obeh shodih zlasti postopanje raznih uradov, dež. odbora in Kmetijske družbe v Gradcu, ki zadržujejo s svojim uradovanjem vsako akcijo, ki je namenjena za napredek gospodarstva na Spodnjem Štajerskem. Poslanec imenuje razne urade in uradnike teh zastopstev trote, ki izčrpavajo razne fonde, ki so določeni za gospodarske namene. Ti fondi so odvisni od raznih uradnikov, katerim so bolj na srcu vedne in dolgotrajne komisije, nego pa občni blagor ljudstva, sicer bi ne delali s tako počasnostjo in ne ovirali še dobrega delovanja plemenitih gospodarjev. Poslanci bodo začeli tem trotom gledati strogo na prste. Dr. Verstovšku se je na obeh shodih izrazilo neomajno zaupanje.

Češki katoliški shod.

Z večerajšnjim dnevom se je končal sijajni češki katoliški shod v Olomucu, ne da bi bili nemški nacionalci in češki socialni demokrati skušali motiti prireditel.

Včeraj zjutraj se je vršila procesija na Sv. Goro, ki se je je udeležilo nad 6000 oseb. Dop. so se vršile službe božje. Pomožni škof dr. Wisnar je pridigoval v stolnici, profesor dr. Skrabal pa na samostanskem dvorišču. Popoldne je bilo na samostanskem dvorišču veliko slavnostno zborovanje, na katerem je predsednik katoliškega shoda poslanec dr. Hruban govoril o »Katoliških in javnem življenju« ter izrazil upanje, da bodo avstrijski katoliki v javnem življenju skušali svoje priprčanje veliko bolj uveljaviti kot doslej. Nadškof dr. Bauer je v kratkem podal jedro razprav katoliškega shoda, ki so pokazale bogate sadove na narodnem, kulturnem in pedagoškem polju. Z petjem cesarske pesmi, cerkvenih in narodnih pesmi se je zaključilo zadnje zborovanje olomuškega katoliškega shoda. Po tedeumu v stolnici se je večina udeležencev katoliškega shoda odpeljala s posebnimi vlaki iz Olomuca. Tudi pri odhodu tisočev udeležnikov ni došlo do nobenih nemirov od nasprotni strani.

Olomuški katoliški shod znači za

katoliške Čehi velik korak naprej. Dal Bog, da bi se katoliška misel razširjala in utrdila med brati Čehi čim najkrepkejš!

Kolera.

Trst, 14. avgusta 1911.

V bolnišnici Sv. Mar. Magdalene v Trstu se nahaja sedaj 20 na kolero bolnih oseb, in sicer 10 moških in 10 žensk. Ono precejšnje število oseb, ki so vsled stika z bolniki izolirani v vili Sartorio, seveda ni všteto, ker teh oseb mi sploh nismo nikdar označevali za bolne na kolero.

V opazovalnico je bilo nanovo sprejetih 8 oseb, 11 pa izpuščenih, ker se pri njih ni konstatirala nobena nevarnost.

Umrl pa je v nedeljo popoldne 51 let stari Anton Novello. Istega dne so sprejeli v bolnišnico 2letnega Miklavža Stolinič, ki je obolel na kolero.

Iz bolnišnice so odpustili vsled okrevanja 16letnega Ivana Fragiacomu.

Hišo št. 50 v ulici Molin a vento, v kateri je stanoval Črnogorec Ljubo Lazarevič, koji je obolel na azijski kolero in leži sedaj v bolnišnici, so zaprli.

V teku današnjega popoldneva ni bil naznanjen noben nov slučaj.

V koperskem okraju in sicer v Bertokih, je bilo do sedaj 7 slučajev, med njimi 4 smrti.

Umrlje so od zadnjega poročila tri osebe, in sicer: Antonija Bertok, Karl Kozlan in Marija Kocjančič, katera je umrla je v nedeljo popoldne ob 4. uri Isto nedeljo pa sta obolela oče in sestra pokojne Antonije Bertok: kmet Josip Bertok in 13letna Viktorija Bertok. Oba bolnika sta izolirana pod orožniško asistenco v domači hiši, ker kole-ra-barake v tem kraju še niso dogotovljene. Barake bodo telefonično zvezane z namestništvom v Trstu.

Po zadnjih vesteh ni bilo novega slučaja kolere v teku preteklih 24 ur, ne v Trstu samem in ne v okolici. Tudi v koperskem okraju ni bil nanovo naznanjen noben slučaj.

O sanitetnih odredbah se nam poroča:

Sanitetni referent pl. Celebrini je inspiciral bolnišnico ob Rižani, katera ima služiti za na kolero obolele ozir. osumljene osebe. Včeraj pa je prišel v Trst sanitetni referent ministrstva za notranje stvari, g. Haberler.

V Kopru oz. Bertokih nadaljujejo z varnostnimi odredbami. Vas Bertoki je tako očiščena, kot steklo. Na splošno se kolerna profilaksa skrbno nadaljuje.

Mesto Trst, odkar pomnijo najstarejše kronike, ni bilo še nikdar tako

LISTEK.

Tihotapčeva hči.

Bretonska povest. A. Le Braz.
(Dalje.)

V gornjem nadstropju smo bili na neke vrste podu, ki se je zdel nekaka predsoba. Tuintam se je iskril skozi okenca na strehi košček nočnega neba, na katerem so se bliščale svetle zvezde kakor smaragdi in safirji.

Daljen šum mi je udaril na uho, slišal se je kakor mešanica glasov velike množice. Tedaj se je stena nenadoma odprla in svetel žar luči je zavalovel čez nas. Slišal sem, kako je dejal Lézon-gar s svojim navadnim gospodovalnim glasom: »Tukaj, tovariši, je tisti, ki noče, da se ga vidi, ne imenuje.«

Prostor, v katerega sem vstopil za njim, je bil neke vrste nizek, obokan skedenj, naslonjen na močne stebre brez vsakih oken. Velike, po kmečko narejene voščene sveče, ki so tičale v železnih svečnikih, so ga razsvetljevale z rdečkastim sijem. V ozadju je bilo nakopičeno seno, toda ves prednji del prostora je bil skoro izprazen. Na stenah

so visele zelene veje, izmed katerih je kupal obrežni osat in rdeči naprstnik. Na sredi je stala na lesenih kobilicah miza in krog nje je sedelo približno šestdeset do osemdeset v umazane cunjice oblečenih človeških postav, ki so klepetale pred polnimi vrči, trdno zaprtimi stenklenkami žganja in še nedotaknjenimi skledami jedil. Kar je pa posebno vleklo oči k sebi, to je bila med dvema mogočnima stebroma, ki sta podpirala obok, stoječa podoba ženske brez rok in brez nog, ki je tičala do srede gornjega telesa v predpotopnem ol-tarju in bila pobarvana s pisanimi, kri-čečimi barvami. Na ostanek njene desne roke je bil pribit kos vesla, ki bi ga bila morala držati v roki, preden je bila pohabljen. Njen obraz je izgledal v rdečkasti svetlobi in vsled mnogih barvanj, ki jih je že pretrpela, smešno in obenem grozno, z rmenimi lasmi, svetlomodrimi očmi, živordečimi lici in nakremženimi ustnami, preko katerih se je zdelo, da teče ostuden tok krvi. Malikov kip se mi je zdel vreden svojih molivcev, ki so se izogibali svetlobe.

Gonéry Lézon-gar se je postavil tik svetnice.

»Treid - Noaz«, je zaklical z glasom zapovednika. »prinesi mi kotlič z morsko vodo!« Ob teh besedah so vstali na

mah vsi ljudje krog mize, vzeli svoje čepice, kape, klobuke z glav, in jaz sem se lahko prepričal, da poznam večino teh nepristnih beračev. Niti enega ni bilo med njimi, ki bi ne imel svojega solnčnega polja in svoje dobro iztesane ladje. Mnogo izmed njih jih je bilo ne samo v občini, ampak tudi v celi provinci na odličnih mestih. Sicer so pa kazali v svojih cunjah, ki so si jih oblekli na višje povelje, najzadovoljnejši obraz na svetu in razen štirih ali petih sivoglavih starcev so bili vsi čvrsti močje v cvetu let, ki so delali svojemu voditelju, ki jih je bil organiziral, častno stražo. Ko je bil sprejel Lézon-gar zaželjeni kotlič iz Treid - Noazovih rok, je vzel šop morske trave, ki ga je mesto posvečene vejice pomočil v morsko vodo in mahal z njim nad glavo semintje kakor duhovnik, kadar blagoslavlja.

»Tovariši«, je dejal ob tem v bre-tonskem jeziku, »naše leto je pri kraju. Prosim tiste izmed vas, ki se žele za prihodnje leto nanovo zavezati, s po-nižnim srcem kakor vsako leto, da sto-rijo po svetem obredu. — — — Drugi lahko zopet sedejo.«

Le eden izmed starcev je sedel.
»Dobre volje mi ne manjka«, je raz-ložil, »toda moči nočejo več. — — — Naša svetnica naj mi bo milostna!«

»Amen!« je odgovoril Lézon-gar.
»Amen!« so ponovili v zboru tiho-tapci. In nato so začeli vsi razen tiste-ga, ki je bil ravnokar odstopil, hoditi v slovesni procesiji pred sveto podobo. Lézon-gar je dajal vsakemu po vrsti šop morske trave. Vzeli so ga, pomakali ga v slano vodo in trikrat zaporedoma zmočili obraz svetnice, od katere je kmalu curljalo od vrha do tal, kakor bi se bila ravnokar dvignila iz globočin morja, iz katerih so jo bili pred dolgim časom potegnili. Izrednost obreda, res-nost udeležencev, vrsta vernosti, ki je ležala v njih očeh, je name napravila tak vtis, da sem bil skoraj pozabil, da sem pri tem prizoru več kakor le sluča-jen opazovalec. Toda klic: »Smrt in po-gin vsem carinskim lumpom!« ki ga je cela sodrga pela v zboru — mi je priklil-cal zopet v zavest moj položaj. Sicer me je tudi poklical župan: »Na konec mize, tovariš, meni nasproti!« je dejal.

Drugi so bili zasedli zopet svoje prostore na klopih. Jaz sem se bližal odkazanemu sedežu.

»Tako, sedaj hočemo napraviti sklepni račun,« je nadaljeval Lézon-gar. »Ti imaš seznamek doslega blaga, kaj-ne? Daj ga brati našim prijateljem, da se lahko prepričajo, da so od tvoje in moje strani računi v redu!«

snazno in očiščeno kot sedaj, dasi bi se dalo o nesnagi še marsikje govoriti, zlasti na ulicah in trgih v starem delu mesta.

Upajmo, da se tudi tu prime za metlo.

Jadrnica »Papandi«, ki je bila remorkirana v pomorskem lazaretu, je dobila takozvano »libero praticco«.

Nolranjepolitični položaj.

Dr. Kramar o političnem položaju.

Dr. Kramar piše v »Narodnih listih« o političnem položaju ter pravi, da se na češki strani kaže nagnjenje, vstopiti v vladno večino. Vlada pa bi morala nastopati avstrijskemu državnemu ustroju primerno in potem bi ne bilo govora o koncesijah Čehom. Vlada mora sprejeti v svoj program ustanovitve druge češke univerze. V tem slučaju tudi ne bo treba iskati dvetretjinske večine. Dokler pa se to ne zgodi, bodo Čehi stavili svoje zahteve vedno znova. Vladi in Nemcem mora biti jasno, da ne bodo Čehi niti najmanjše koncedirali za zopetno deložnost češkega dež. zbora. To je stvar vlade. Ureditev jezikovnega vprašanja pri državnih in avtonomnih oblasteh je predpogoj za novo ureditev okrajev na Češkem. Ako se bodo dr. Schreiner in radikalci upirali uvedbi deložnosti v češkem deželni zboru, bodo podpirali Čehi proti njim vsako vlado, tudi v slučaju nemške obstrukcije v deželni zboru. Čehi zahtevajo popolno enakopravnost obeh narodov na Češkem. Pot za mirno skupno delo obeh narodov se bo takrat našla, ako bo imela vlada pogum, zlomiti vsenemško domišljavost in nespravljalnost. Z demokratizacijo Avstrije in uvedbo splošne in enake volilne pravice je pokazal baron Gautsch, da se ne boji velikih odločilnih korakov. Mogoče se ne bo zadovoljil s slučajno večino temveč bo zahteval, da sodelujejo pri vladi vsi narodi s popolno odgovornostjo, ne samo za lastne interese, temveč za vso veliko celoto.

Nemška nacionalna zveza in parlamentarno delo.

V nedeljo se je ob priliki zborovanja avstrijskih obrtnikov zbralo 42 poslancev nemške nacionalne zveze v Celovcu, ki so se pod predsedstvom poslanca Doberniga udeležili posvetovanja o političnem položaju. Na tem posvetovanju sicer ni bilo formalnih sklepov, vendar se je konstatiralo popolno soglasje, kot poročajo nemško-nacionalni listi, med alpskimi in sudetskimi poslanci glede položaja na Češkem in na Dunaju. Predvsem se je konstatiralo, da se češki cesarski namestnik knez Thun še ni obrnil do nobenega nemško-češkega poslanca glede na uvedbo narodnostnih pogajanj. Tudi med nemškimi poslanci češkega deželnega zbora je popolno soglasje da se mora narodnostno vprašanje na Češkem rešiti neodvisno od državnega zbora, tako da češko-nemško pravno vprašanje ne sme imeti nobenega vpliva na jesensko zasedanje parlamenta. Sklicanju češkega deželnega zbora, ako se namestnik, bi se Nemci ne upirali, pač pa bi zahtevali, da bi bila prva seja zgolj formalnega značaja. Nadalje se je podarjalo, da bo nemška narodna zveza

se zavzela z vso močjo, da se parlamentarno rešijo državne potrebe. Nemški liberalni poslanci pa se odločno izrekajo proti sestavi večine na podlagi parlamentarizacije kabineta. Nemška narodna zveza mora storiti vse, da doseže časten sporazum na Češkem, toda načrt, ustvariti s parlamentarizacijo kabineta takozvano sporazumno večino v državnem zboru, mora odkloniti kot neumestno. Največ bi Nemci dovolili v tem oziru, da se uvedejo ministri-rojaki za Češko. Proti eventualnemu imenovanju jugoslovanskega ministra-rojaka pa odločno ugovarjajo. Podarjala se je potreba sklicanja državnega zbora takoj v začetku jeseni.

Poslanec Klofač

je v ponedeljek pri narodni socialni slavnosti na razstavi v Herman-Městecu govoril o političnem položaju ter izjavil med drugim: Ako bo sistem, ki je sodeloval pri zadnjih sodnijskih imenovanjih, trajal dalje, ako so v kabinetu imena Stürgkh, Hohenburger in Mataja, toliko časa ne moremo verovati vladi. Mi tudi nismo utopisti, ako bi videli položaj ugoden. Češki poslanci bi mogli vstopiti v vlado, ako so ministrski predsednik in za njim vsi člani kabineta vsaj za en del čeških zahtev in jih sprejmejo v svoj program. Potem mprejo poslanci narodne svobodomiselnosti in agrarne stranke stopiti v vlado, sodelovati v njej in bi jih tudi mi podpirali. Od tu dalje in v takih razmerah bi se moglo doseči državnozborsko večino. Danes pa moramo biti v danih razmerah opozicijski.

BOJKOT LLOYDOVIH PARNIKOV.

Iz Carigrada poročajo, da do ponedeljka zvečer ni bila od avstrijske vlade vložena pri turškem zunanjem ministrstvu nobena pritožba glede bojkota Lloydovih parnikov. Po konzularnih poročilih pa zahtevajo v vseh pristaniščih lastniki čolnov od potnikov Lloydovih ladij namesto 5 piastrov (1 K 10 vin.), da izkrcanje en medšidje (22 K 12 vin.), od česar pripade polovica turškemu mornariškemu komiteju. Turški listi pozivljajo nekdanji bojkotni odbor, naj započne svoje delo za povzdigo turške trgovske mornarice, ki ni bojkot, temveč samo poostrena konkurenca.

NAPAD NA HRVAŠKEGA BANA.

Lokarnar Matavšek, ki je dejansko napadel hrvaškega bana dr. Tomašiča, je bil vsled posredovanja njegovega pravnega zastopnika izpuščen iz preiskovalnega zapora. V listu »A Nap« izjavlja Matavšek, da je pripravljen dati banu za zaušnico, ki mu jo je dal, viteško zadoščenje. Bana ni napadel zahrbtno, temveč odspredaj, zaklical mu je besedo »lopov« in »šuft« ter ga oklofotal. Danes se je vršila zaradi te zadeve razprava pred okrajnim sodiščem. Vse ogrsko časopisje se bavi s to afero.

ALBANSKO VPRAŠANJE.

Neki carigradski list poroča, da bo turška vlada proti rodovoma Šalja in Šošli, ki sta izrabila za pogajanja doloženi čas, da sta se preskrbela v Črni gori z orožjem, ukrenila primerne ko-

rake. — Vali v Janini je pri Delvinu zbranim voditeljem vstašev sporočil po deputaciji albanskih odličnikov v imenu vlade popolno amnestijo in obljubil izpolnitev nacionalnih in lokalnih želja pod pogojem, da takoj odlože orožje. Kljub miru v janinskem vilajetu se v Epiru še vedno nadaljuje revolucionarno gibanje. Da se uduši eventualni upor, so ukrenjene obširne vojaške odredbe. — Albanci, ki bivajo v Carigradu, so dobili zagotovilo, da je v prihodnjem kabinetu rezerviran portfelj za albanskega ministra-rojaka in da je gotova ustanovitev albanskih ljudskih šol z latinico po vsej Albaniji. — Albanski vodja Ismail Kemal napoveduje v nekem zasebnem pismu, kot poročajo iz Carigrada, da bo kljub obtožbi zaradi veleizdaje prišel k otvoritvi turškega parlamenta ter upravičil svoje korake v inozemstvu zaradi rešitve malisorskega vprašanja.

PORTUGALSKA.

Volitev predsednika portugalske republike se bo vršila 19. t. m. Nova ustava bo že 17. t. m. definitivno sprejeta.

KOLERA.

V nemških pristaniščih zdravniško preiskujejo vse parnike in potnike, ki dospo iz Trsta.

V nedeljo je bilo v Carigradu 44 novih slučajev kolere in 23 smrtnih. Poleg tega se je v mestnem delu Haskoj pojavilo na 50 slučajev kolere.

Iz Soluna poročajo dne 14. t. m. o razširjenju kolere v Albaniji sledeče: V Ipehu je 28 slučajev kolere, v Djakovu 12, v Novobazarju 8, v Sjenici 7, v Mitrovici 13, v Vucitonu 3, v Skoplju 2 in v skopeljski okolici 12. V San Glavani di Medua je bilo 7 slučajev kolere, med tem 3 smrtni, v Monastirju 2, 1 smrten. Ker se je pojavila kolera v Solunu, tuji parniki ne plovejo več v solunsko pristanišče ter ne sprejemajo nobenih potnikov.

Papeževa bolezen.

»Vossische Zeitung« poroča iz Rima, da je papež izven vsake nevarnosti. Njegova rekonvalescenca pa bo dolgo trajala, popolnoma pa po izjavi zdravnikov ne bo nikoli ozdravel.

Z največjo rezervo priobčujemo poročila lista »A Nap« o razgovoru z dunajskim nuncijem mons. Bavona. Na vprašanje, kdo bo naslednik Pija X., je baje rekel nuncij: Ali Rampolla ali pa Maffi. Katoliški svet potrebuje mladega, delavnega diplomata. Protiklerikalna struja je povzročala zlasti v latinskih državah v zadnjih letih veliko skrbi Sveti Stolici. Francoski separacijski zakon je imel posledico, da je moralo biti prestavljenih 15.000 redovnikov v druge dežele. Katoliški Cerkvi se je zelo premoženja milijarde frankov, med tem ko se ji je posrečilo rešiti samo 5 milijonov. Nuncij je nadalje izjavil, da mora vsak papež postati v gotovem času bolan, kajti Vatikan je nezdrav kraj. — Mi ne verujemo, da bi kak nuncij mogel podati take izjave. Judovski šmoki si jih kar sami izmišljajo.

Drugo poročilo pravi:

Okrevanje papeževo napreduje počasi in je upanje, da bo v doglednem

času zopet papeževo zdravstveno stanje povoljniješe. V ponedeljek je papež zapustil posteljo. Mrzlica je ponehala že v nedeljo. Splošno je smatrati položaj kot zadovoljiv. Objava nekaterih važnih papeževih dokumentov, ki se tičejo notranje organizacije Cerkve, se je preložila na nedoločen čas.

Nek senzacijski list v Neapolju je priobčil vest, da papež ni le obolel, temveč da se opaža pri njem tudi propadanje duševnih moči. Enako piše tudi »Vita« v Rimu. »Secolo« v Milanu poroča, da je kardinal-državni tajnik izjavil, da more le božja usmiljenost napraviti konec nevzdržnemu položaju. Vse te vesti so pa nesramne izmišljotine, kakor sploh krožijo po senzacijskem časopisju najbolj neokusne laži o Vatikanu.

Najbolj zanesljivo oficijelno poročilo slove:

Papež je 14. t. m. zjutraj zapustil posteljo in prebil nekaj ur v fotelu. Mrzlica je od včeraj sem izginila. Splošno stanje je treba označiti za zelo zadovoljivo. Zdravniki so konstatirali napredujoče izboljšanje.

Grof Sternberg.

Ogrski poslanec grof Jožef Karolyi je imel pred kratkim v ogrskem državnem zboru govor v debati glede brambne predloge ter je ob tej priliki imenoval avstrijsko armado armado morilcev. Vsled tega je bivši državni poslanec grof Vojteh Sternberg poslal iz Karlovih varov grofu Karolyju brzojavko, v kateri ga imenuje zaradi te izjave brezčastnega lažnika. Zaradi te zadeve se je v nedeljo med obema grofoma vršil dvoboj v Požunu, v katerem je Karolyi izgubil desno uho.

Dnevne novice.

+ Prva pot slovenskih Orlov na Češko je imela velikanski uspeh. Ko je pripravljani odbor za jugoslovanski katoliški shod uklonil se odredbam deželne vlade, je imel pred očmi, da bo drugo leto shod tem sijajnejši, ker bo moglo priti do še večje manifestacije katoliške mladine, kajti takrat bo že mogoče, da se slovenskim Orlom pridružijo tudi češki Orli. Ta misel je bila izražena s predlogom, da naj poletje slovenski Orli ob priliki češkega katoliškega shoda v Olomucu med češke Orle, da tako vstvarijo prvo zvezo med slovenskimi in češkimi Orli. Danes se za to v Olomucu sklenjeno zvezo oglašata tudi I. podpredsednik zveze Orlov gospod J. Podlesnik. Kdor pozna živahno in odločno delo Zveze slovenskih Orlov, ta bo vedel, da besede o Slovanski zvezi Orlov niso prazne besede, ampak da jim sledi veliko dejanje.

Jos. Puntar (Gradec).

Mimogrede.

(Dalje.)

In Črtomir res ni zloben pagan, ki se protivi evangeliju iz sovraštva, temelječega v spoznanju, a zavrženi in zamrjeni resnici. Ne, tak ni Črtomir, ampak tak:

»Iz spanja svojga, Črtomir! se zbudi,

Slovó daj svojí strašni, dólgi z moti, Po pótih se noči temne ne trudi, Ne stavi v bran tej božji se dobróti, In njéne milosti dni ne zamudi!«

Iz dušnega spanja naj bi se torej prebudil Črtomir, slovo naj bi dal svojí strašni dólgi zmoti in nič več naj bi se ne trudil po pótih noči temne in tako zamudil — naklonjenost pravega Boga, zaigral — milost božjo.

Dobro je to!

»Al sómov vójska pod vodó ne mine, In drúgih róparjev v dnu globočine.«

Da, v dnu globočine — Črtomirovega srca! Kako naj se prebudi iz spanja človek z vojsko in viharji v prsih, razdejan in potr, ki so mu uničeni vsi upi — ? Na prigovore Bogomiline? Nikdar! In bodisi še tako silna ljubezen do ženske: ne bi bil to več možju-

nak, ki bi se udal — samo ženskim besedam! In somi in harpije? Se ti uto-lažijo — z besedami? Nikdar! Treba je silnih dogodkov, ki zabrišejo rane hipno ali pa počasi —. Dogodek torej in ne — beseda! Dejanje! — Črtomir tiči preveč v sponah zemlje, je še vedno na realnih tleh: do višine Bogomile pa je zanj daleč. Zanj ni druge pomoči, kot da izgubi vse, prav vse, kar ga veže na zemljo: nadreti je treba vse zemeljske vezi in nato speti one v nadzemeljske višine.

Do tal ponižano srce in strto v upih je šele vzprejemljivo za nadzemne stvari — v gotovem ugodnem trenutku seveda.

Črtomirov značaj ni tak, da bi se dal preustvariti v srcu lepim besedam ljubljene device. Ne, njegov značaj nikdar ni tak in bil bi v nasprotju s Črtomirov v tisti strašni noči —. Ta Črtomir je do skrajnosti odpornega značaja! Ne uda se niti v najskrajnejši sili. Njegov govor v Uvodu ga označuje dovolj jasno, njegov izpad ga potrjuje in le čudovit slučaj ga iztrže izpod meča Valjahunovaj in šele potem se umakne strti in zapuščen k Bohinjskemu jezeru.

Ni manj volkodlarske čudi ni v Črtomiru v drugem delu drame (»Krst pri Savici« je dramski zasnitek!) o »Krstu! Kot se izkaže junaka »korenine prave« v borbi s so-vražnikom, tiste korenine, ki jo Zupa-

čič tako krasno označuje v »Dumi«, češ, »kot bi goram iz bokov izvili ses, ravno tako je Črtomir tudi v borbi — brez meča, v borbi uma in srca, cel vitez junak. Do zadnjega ostane trdo in neomajano le — srce, ta nepridobljiv Črtomirov zadnji grad.

Pristne gorenjske korenine je Črtomirov značaj ves! Pristno kranjske čudi! Le študirajte naše ljudi! Le »lakota nepremagljiva«, ta najhujša naravna sila, »perti odprti gráda terdne vráta«, in Črtomira in njegovih zvestih ni »meč, pregnala ga je sreča krivac!

Tako stoji Črtomir-junak v boju, kjer odločujejo meči, divja srd in jeza in gnjev in zel blisk v sovražnih očeh. Ali naj enako i v boju z žensko in menihom?! In moral bi pagan barbar, a ženska je — Bogomila in duhoven njen zaupnik in Črtomir ni divjak, ki v strašni zmoti, ko Ajant divja proti — kristijanom. Zakaj omahne viteška njegova roka in ne poseka tistega, ki mu je zadal najhujšo srčno rano in mu izneveril ljubo nevesto, zadnjo oporo? Bogomila —.

Boj srca, boj v duši, boj znotraj naj divja in tu notri naj se vse odloči: to je tendenca »Krst«. Za srce, to zadnjo in najtrdnjšo trdnjavo je boj v drugem delu »Krst« pri Savici.

»Bohinjsko jezero stoji pokójno, Sledú ni več zunánjiga vihárya; Al sómov vójska pod vodó ne mine, In drúgih róparjev v dnu globočine.«

In:

»Le hújši se je zbudil červ nekdájni, Ak prav učí me v révah skušnja mója, Bolj gríze, bolj po nóvi kervi vpije, Požrešniši obupa so Har-píje.«

Verujem brezpogojno v resničnost teh poetovih besedi in uverjen sem, da je res, kar uči poeta »v révah skušnja«. Radi tega pa tudi zaupam poetu-umetniku, da bo znal dobiti način in silo, ki bo še silnejša kot »obupa Harpije«; še silnejša kot »lakota nepremagljiva« v Uvodu.

Silna mora biti noč, ki premaga in umiri in potolaži groznega notranjega črva —. In je tudi res silna katastrofa, ki pade nad Črtomirovo srce:

»Izmed oblákov sónce zdáj zasíje, In mavrica na blede Bogomilo Lepote svéje svít izlíje, Nebéški zór obdá obličje mílo — —«

Če prav učí me revna skušnja moja, bi sodil, da je to tisti silni veliki moment, proti kateremu stremi tok vsega »Krst« pri Savici! (Dalje.)

Tako bo pot slovenskih Orlov med brate Čehe tisočkrat blagoslovljena. Kakor smo javili, je pripravljani odbor za shod jugoslovanske katoliške mladine, zavečajoč se naloge, ki ga čaka, proglasil se permanentnim. Prva njegova poteza: pohod slovenskih Orlov med brate Čehe že rodi sadove, naj bi tako vspevali tudi drugi njegovi načrti. Ali bi ne bilo mogoče, da bi s shodom katoliške slovenske avstrijske mladine bil združen prvi katoliški shod avstrijskih Slovanov? Iz Ljubljane pa se širi moč in zavest katoliška ne samo na jug, ampak tudi na sever!

✚ **Koroški Slovenci brezpravni.** Koroška c. kr. deželna vlada pod vodstvom barona Heina se je zopet sijajno proslavila. Po trimesečnem preudarjanju je namreč Orlov v Rožni dolini dne 12. t. m. prepovedala nositi uniformo, oziroma korporativno v njej nastopati. Kar je dovoljeno Slovincem na Kranjskem, Štajerskem in Primorskem, jim seveda ni dovoljeno na Koroškem, to pa zato, ker se v Koroški ne vlada po tistih načelih, kakor drugod v Avstriji, ampak menda po čisto drugih postavah. Kdo na Koroškem v resnici vlada, se spozna prav v tem slučaju iz dejstva, da so nemškonacionalni listi nedavno zaropotali proti Orlu v Št. Janžu v Rožni dolini, češ, da s svojimi uniformami provocira. C. kr. koroška deželna vlada je to seveda upoštevala in uniforme prepovedala, prepoveduje jih pa ne nemški Jahnovskim telovadnim in drugim društvom. Toda mi ne bomo veliko tožili. Naši poslanci bodo v tem oziru že svojo dolžnost storili, kar pa je poglavitno, je to, da naj koroški Slovenci na to prepoved iz Celovca odgovorijo s tem, da čim več Orlov po vsem slovenskem delu ustanovijo! Z delom v duhu Orla bodo kljub prepovedi uniforme narodno in versko zavest koroškega slovenskega ljudstva probujali in povzdignili, da se bodo nakane nemškega nacionalizma ob slovenskem ljudstvu prej ali slej razbile. Vlado pa bo treba vprašati, ali misli še dolgo na Koroškem tako vladati? Ali bo baron Hein še kaj časa prevračeval v Celovcu nemškonacionalne kozolce? Ali ni mož že davnej zrel za penzijo?

✚ **Občni zbor »Slov. dijaške zveze«** in abiturientski sestanek dne 26. in 27. avgusta t. l. v Domžalah. Ker je veliki shod slovensko-hrvaške mladine preložen na prihodnje leto, se vrši dijaški sestanek v Domžalah, in sicer s sledečim sporedom: V soboto, 26. avgusta, zjutraj ob četrta na 9. uro dohod (odborniki »Slov. dijaške zveze« in abiturienti, igralci, pridejo že v petek popoldne). Ob pol 10. uri občni zbor »Slovenske dijaške zveze«. Popoldne ob treh vzporedno zborovanje sekcij: a) literarne, b) organizacijske, c) narodno obrambene. Zvečer prijateljski sestanek, ki ga prirede abiturienti s sodelovanjem orkestra slavne domžalske godbe. V nedeljo, dne 27. avgusta: dopoldne ob 8. uri sveta maša, nato ob pol 10. uri zborovanje abiturientov. Popoldne ob pol 4. uri igra »Za pravdo in srce«, igrajo abiturienti. Po igri veselica, pri kateri sodeluje slavna domžalska godba. Opozorjamo tovariše, da se udeležijo tega pomembnega sestanka v obilnem številu. Oglasijo naj svojo udeležbo gotovo tekom tega tedna na naslov: »Slov. dijaška zveza« v Ljubljani, Vrhovčeva ulica 11.

✚ **Shod v Zagorju ob Savi** se je vršil v nedeljo zjutraj. Na shodu, ki je bil dobro obiskan, je govoril deželni odbornik dr. Ivan Zajec. Poročal je o političnem položaju, o deželnozbornski postavljajoči ter neusmiljeno bičal laži in obrekovanja, ki jih širijo liberalci v zvezi s socialnimi demokrati o S. L. S. Zborovalci so poročilo z velikim odobravanjem sprejeli.

✚ **Zmaga S. L. S.** Dne 14. t. m. so bili pri občinski volitvi v Poljčanah voljeni samo kandidati S. L. S., nasprotniki se volitve niso vdeležili. Vsa čast zavednim kmečkim volilcem, ki so se vkljub nujnih gospodarskih opravkov udeležili volitev!

✚ **Kako se na Hrvaškem godi kmeti.** V Svibovcu pri varaždinskih Toplicah so kmetje namakali v vodo lan, iz katerega si še danes sami stko obleko. Ker pa menda lan škoduje ribam in rakom, katere ondi love grajska gospoda, so oblasti namakanje prepovedale; ko so pa kmetje prosili, naj lan saj še en dan v vodi ostane, so oblasti poslale nadnje okrajnega predstojnika, kup pisarjev in 24 žandarjev. Kmetje so začeli bit plat zvona. Zbralo se jih je na tisoče in pograbilo so kamenje. Orožniki so hoteli streljati, a je bil okrajni predstojnik vendar še tako pameten, da je uradovanje opustil. Orožniki so pa pozneje 18 kmetov aretirali in v zapore odgnali. Tako je hrvaški vladi veliko več za gosposke ribe kakor za ljudi.

✚ **Sadovi svobodomiselnosti vzgoje.** Deželno sodišče v Trstu je učiteljskega kandidata Alojzija Fonda, ki je svojčas v Piranu, ko je pri neki obravnavi imel biti zaprisežen, izjavil, da je svobodomislec, pri tem pa se žaljivo izrazil o Kristusu in križu, obsodilo na tri mesece težke ječe. — Liberalci v enomer trde, da nimajo nič zoper Kristusa in vero, ampak se le borijo zoper »klerikalizem«, tu pa vidimo jasno, kakšen duh v resnici vlada med liberalno mladino. Kristus in križ sta ji zoperna — to je bistvo liberalizma, fraza o »boju zoper prepotenco klerikalizma« pa je lažljiv izgovor.

✚ **V Predsednih pri Kranju** se je vršila v torek volitev župana. Izvoljen je županom g. Blaž Zabret, tovarnar v Britofu pri Kranju. S tem je volivni boj v tej občini, ki je bil hud, končan. Slovenska Ljudska Stranka je prodrla s svojo kandidatno listo na vsej črti. Samo za podobčino Primskovo je prišel notri nasprotnik z dvema glasovoma večine.

✚ **»Slavisches Tagblatt«** na Dunaju je prenehal izhajati. V nedeljo je izšla zadnja številka.

✚ **Koliko so vredni popravki Luke Jelenca.** »Slovenec« je bil prinesel notice, da je »Učiteljska tiskarna« razposlala c. kr. okrajnim šolskim svetom račune za razglase razpisanih učiteljskih služb v »Učiteljskem Tovarišju«. Dobili smo pa od g. Luke Jelenca na podlagi § 19. tiskovnega zakona zahtevo, da moramo priobčiti popravek, v katerem se trdi, da to ni res, da je pa »res, da »Učiteljska tiskarna« ni nikdar pošiljala takih računov c. kr. okr. šolskim svetom, ker ni v to opravičena, ker »Učiteljskega Tovariša« samo tiska proti plačilu. Imenitni podpis tega popravka se glasi: »Za vodstvo Zaveze avstrijskih jugoslovanskih učiteljskih društev kot lastnica »Učiteljskega Tovariša« in za upravní svet »Učiteljske tiskarne« predsednik L. Jelenec.« Mi imamo na razpolago cel kup zgoraj omenjenih računov, ki so bili odposlani s štampljo »Učiteljske tiskarne«, c. kr. okrajnim šolskim svetom! Kakšen red je v upravnem svetu »Učiteljske tiskarne«? Kdo je vzrok, da je predsednik tega sveta v svojem popravku trdil naravnost narobe tega, kar je istinito?

✚ **Kdo je sestavljal volilni imenik za občino Moste pri Ljubljani?** Pod tem naslovom meče dopisnik »Naroda« zopet pesek v oči celi javnosti. Da ne bo javnost mislila, da je res, kar »Narod« piše, poslušajte ljudje, ki vam je mar resnica, to-le: Res je, da je sestavljal imenik za bodoče občinske volitve c. kr. okr. tajnik v p. Regazzi. Res je bil imenik pomanjkljivo sestavljen, to potrdi tudi dopisnik »Narodov«. Toda res je pa tudi to-le: Bivši tajnik je bil še v svoji službi ves čas, ko se je imenik sestavljal, res je tudi, da je bil bivši tajnik v službi še takrat, ko je bil imenik že razporejen, in res je tudi, da je bivši tajnik v ta razporejeni imenik proti vsem paragrafom brez kake komisije vpisal na svojo roko okrog 25 volilcev, seveda ne klerikalcev. Res je tudi, da je bilo ravno to dejstvo med vzroki, ki so prisilili c. kr. vlado, da je imenik razveljavila in naročila sestaviti drug imenik. Berite odlok c. kr. vlade! Da je volilce brez vsake volilne komisije vpisal res rajni tajnik, lahko potrdi vsakdo, kdor je enkrat videl pisavo rajnega tajnika, in pa pisavo pri imenih onih, ki so bili nepravilno vpisani. To je dejstvo, katerega ne morete utajiti, če pišete noč in dan. To dejstvo govori in pove veliko, potrdi vse, kar smo pisali v »Domoljubu« in »Slovencu«, in potrdi tudi, da je vse zvižanje »Narodovo« naperjeno v to, da bi utajilo nepravilnost ki se ne da več utajiti. Iz tega dejstva tudi vsak lahko izprevidi, koliko je verjeti dopisniku »Naroda«, ki pravi, da bivši tajnik »pri stvari ni niti za pičico prizadet«. Bivšega tajnika smo mi pomilovali že takrat, in mi tudi sedaj ne obsojamo njegga, ampak obsojamo tiste ljudi, katerih orodje je bil rajni tajnik, ljudi, ki so komandirali in še komandirajo, obsojamo one ljudi, ki bi radi vse naše pometal iz imenika. Hvala Bogu, da so naši možje prišli tem manevrom na sled in dosegli, da krivica in zloba ne vladata popolnoma samovoljno. Imenovano dejstvo tudi dosti jasno govori, kdo je gospodar v občini, in tudi potrdi, da so liberalci in socialni demokrati in tajnik delali za en in isti cilj. — Če pa hočete govoriti o občinski blagajni, kakor je začel »Slovenski Dom«, in hočete koga z njo kompromitirati, prosto vam. Le to povemo mi, da mi ne bomo nič žugali, kakor žuga dopisnik »Naroda« županu Oražmu, ampak mi bomo povedali na vsa usta, v čegav žep je šel občinski denar takrat, ko so komandirali liberalci in socialni demokrati in pa ljudje, ki so bili igrači v njihovih rokah. Če hočete, prav. Mi

smo pripravljeni. Streljali bomo pa s kanoni.

✚ **Postojna.** Deželna vlada je odredila, da se na prošnjo mestne občine odposlje ena bolniška baraka v Postojno. Mestna občina se hoče namreč za vse slučaje zavarovati proti vsem eventualnostim, da lahko razpolaga z eno bolnišnico za silo, ako bi se kaj primerilo. Zadnji sumljivi slučaj, kar je preizkušnja pokazala, ni bila ne kolera, ne tifus, temveč čisto navadna driska. Sedaj je Postojna popolnoma zdravo mesto. Bolniška baraka Rdečega križa se je odposlala v ponedeljek ter je že dospela na svoje mesto in se postavi takoj. Opremljena je za osem bolnikov z vso potrebno opravo.

✚ **Prostovoljno gasilno društvo v Škofji Loki** priredi v nedeljo, 20. avgusta 1911, pri g. Ignaciju Guzelju (Balantu) vrtno veselico, kjer sodeluje godba domačega gasilnega društva. — Začetek ob 4. uri popoldne. — Vstopnina za osebo 50 h. — V slučaju neugodnega vremena se vrši veselica prihodnje nedelje, t. j. 27. avgusta t. l. — K obilni udeležbi vabi najljubši odbor.

✚ **Toplice.** Odbor zdravstvenega zastopa topliškega je izvolil soglasno za načelnika g. Ivana Sitarja iz Toplice in za namestnika g. Josipa Dularja, deželnega poslanca in posestnika iz Jurkevsi.

✚ **Tragedija.** Bolniški strežaj Miha Sedmak, doma iz Sv. Križa pri Trstu, stanujoč v Trstu, ima dva otroka, in sicer 15letnega Ivana in 12letno Marijo. Ivan je stanoval v Trstu v ulici Boschetto št. 40, Marija pa je bila pri očetovi materi v Sv. Križu, ker je Miha Sedmak vdovec. V nedeljo je šel Sedmak v Sv. Križ po svojo hčerko Marijo ter jo skupno z 15letnim bratom Ivanom peljal v neko gostilno v ulici dei Gelsi. Okolu polnoči so zapustili gostilno in oče je peljal oba otroka domov v ulico Boschetto št. 40, nakar je odšel ter se vrnil približno ob pol 6. uri zjutraj. Najemniki te hiše so povečini še spali, ko je začelo grmeti streljanje v sobi otrok. Udrli so v stanovanje, katero je bilo od znotraj zaklenjeno. Tu se jim je nudi grozen prizor. Na sredi sobe je ležal v mlaki krvi oče, na postelji hčerka Marija v nezvesti, Ivanček tudi v mlaki krvi nezavesten na tleh. Marija je bila ustreljena z dvema strelj v prsa, Ivanček pa je bil zadet z dvema strelj v glavo, enim v levo ramo, dočim si je Sedmak pognal dve krogli v senca in eno v usta. Vse tri so prepeljali v bolnišnico, kjer sta oče in hčerka kmalu izdihnila, dočim se sinček bori s smrtno. Kaj je privedlo nesrečnega Sedmaka, ki je bil skozi celo življenje vzoren človek, do tega groznega čina, se še ne ve. Najbrže se mu je zmešalo.

✚ **Samoumor.** Radi neozdravljive bolezni se je v Trstu zastrupil 60letni Franc Saroli, stanujoč v ulici dell' Istituto. Prepeljali so ga v bolnišnico, kjer pa je kmalu umrl.

✚ **Prebrisan tat.** Neznani tat je v nedeljo udril v Barkovljah pri Trstu v kopalšču Excelsior v kabino Tiziana Wenghersina in Riharda Melana ter ukradel prvemu srebrno uro z zlato verižico in blagajniško znamko o 14 K gotovine, katero je hranil pri blagajni in ta denar potem dvignil s to izkaznico, Rihardu Melonu pa nekaj drobiža in srebrno uro s srebrno verižico.

✚ **Pomiloščenje.** Cesar je z najvišjo naredbo od 9. t. m. spregledal 55 kaznjencem ostanek kazni. Od teh odpade na moško kaznilnico v Kopru 4, v Gradski 2 in na žensko kaznilnico v Begunjah 3.

✚ **Aviatiki v Trstu** so v nedeljo zaključili polet. Ker je bil močan veter, so polet izpadli nepovoljno. Pri poletih se je zopet odlikoval Belgije Fischer z svojimi krasnimi »vol-planè«. Danes poleti Fischer v laški Videm, kjer se udeležijo aviatičnega meetinga.

✚ **Argentinsko meso.** V nedeljo je priplul v Trst parnik »Austro - American«, »Atlanta« s 500 tonami zmrznjenega argentinskega mesa. Iz Buenos Ayresa je odšel 12. julija. — Na poti v Trst sta še parnika »Sofia Hohenberg« z 250 tonami in »Francesca« z 300 tonami mesa. »Atlanta« še nima dovoljenja za izkrcavanje mesa. Iz Dunaja pa se jatrjuje, da bo vlada od teh ekspedicij dovolila samo 800 tonelast uvoza. Ako vlada ne bo dovolila uvoza, bodo meso poslali v Švico in v Italijo.

✚ **Italijanska vlada** s svojim zatajevanjem kolere v Italiji ni dosegla skoro nič. Razstava je stala mnogo denarja in vsaj to bi rada pokrila. Zato pa je sedaj objavila, da dá 75 odstotkov popusta na vožnji onim, ki se razstave v Turinu udeležijo. — Ne vemo, če bo na ta način kaj več kruha.

✚ **Povratek iz Amerike.** Iz New Yorka je prispel v ponedeljek v Trst parnik »Austro-American«, »Marta Washington« ter pripeljal, vozeč mimo Patrasa, 647 izseljencev in sicer 40 pr-

vega, 51 drugega in 556 tretjega razreda. Od teh jih je odpotovalo takoj 220 v naše dežele, ostali pa na Ogrsko. V Patrasu je parnik imbarkiral nadaljnjih 21 oseb v prvi razred, ki so se pripeljali v Trst.

✚ **Nagle smrti** je umrla v Trstu 80letna Marija Nadliscceh, stanujoča v Kolonji št. 402. Šla je na obisk k svojemu sinu v Vrdele št. 1063, kjer je prenočila. Ko je vstala in se oblekla, ji je prišlo slabo. Padla je na tla in obležala mrtva.

✚ **Poskušen samoumor.** 22letna Antonia S., stanujoča na Proseku št. 20 pri Trstu, se je potem, ko je imela prepire z možem, zastrupila. Prepeljali so jo v bolnišnico.

✚ **Izginil je iz Trsta** 17letni Armando Boškin in sicer že 24. julija. Ker ni zapustil nikakega sledu, so stariši slučaj naznanili policiji.

✚ **Tat.** Pred kakimi 2 meseci je bila ukradena Ani Ciak v Trstu iz njenega stanovanja iz omare 1 ura-budilka, 1 prstan in 5 K gotovine. Sedaj so pa prijeli tatu teh predmetov v osebi Franca Strauss, ki je znan vagabund in notiran tat.

✚ **Znatna tatvina.** V noči od petka na soboto so neznani tatovi vlomili potom ponarejenih ključev v drogerijo tvrdke »Brata Alessandro in Giorgio Tamaro« v Trstu in ukradli raznih precioz v vrednosti 2043 K.

✚ **Obstreljen** je bil v Škorklji pri Trstu Ivan Ferluga. Strel je bil iz flobert - pištole. Poškodba ni težka.

✚ **Prostovoljnim gasilnim društvom** se daje na znanje, da se bo dne 27. avgusta blagoslovil novi gasilni dom v Zgornjem Kašlju. Na sporedu je velika vrtna veselica v gostilni pri g. Antonu Hlebuš, p. d. pri Toninu. Vsa slavna gasilna društva so vljudno povabljeni ter se prosijo, da bi ta dan ne prirejali veselice. Prihitite vsi ob 3. uri popoldne v Zgornji Kašelj!

✚ **Iz Zagorja ob Savi.** Ta teden je bil za zagorsko dolino zelo nesrečen, zmiraj so bile nesreče. Najprvo je pogorelo v nekoliko oddaljeni vasi Jablani petero posestnikov, to je bilo v torek zjutraj; v četrtek zvečer je bilo že zopet vse Zagorje vznemirjeno. Ravno ob devetih je začel biti plat zvona; mislili smo, da gori v Kotredežu, ko pa so prišli ognjegasci tja, ni bilo nobene posebne nesreče, gorelo pa je nekje zadaj za Sveto planino. V soboto popoldan je udarila strela v kozolec Janeza Hrastelja, p. d. Končana. Komaj pred štirimi tedni ga je z velikim trudom postavil, ker mu je spomladu tudi pogorel, in sedaj zopet. Pogorelo mu je popolnoma vse žito, mrva in vozovi. Ubogi posestnik je ves obupan. Drugi pridelki so pa od suše uničeni.

✚ **Huje pri Kranju.** Zjutraj je gorelo na bližnjem Klancu, zvečer ob šestih v ponedeljek je pa treščilo v Pavovčovo hišo na Hujah sredi vasi in se je vnelo. Pogorel je skedenj s klajo in del hiše. Strah je bil velik. Požarna bramba je bila kmalu na mestu in je pogasila s pomočjo vodovoda, ki ima pa za požar preozke cevi. Ko bi ne bilo vodovoda, bi bila nesreča velika.

✚ **S pobojem olepšano žegnanje.** V nedeljo so imeli žegnanje na Brdu pri Viču. Vprašal sem, zakaj nimajo nič olepšane kapelice. Odgovor je bil ta-le: Bodo že olepšali na plesišču. In res so olepšali, ampak ne kapelice z litanijami, temveč s plesom in pobojem v gostilni. — Tisti, ki je vprašal.

✚ **Ostri strel** so se oddali pri vojaških vajah v Vamos Perczu na Ogrskem. Preiskava je dognala, da je ostro streljal vojak Karol Neuhaus od velikovaraždinskega honvedskega polka. Najbrže je hotel zadeti brigadirja iz maščevanja.

✚ **Lep oče.** Zaprlj so v Ceriču v okraju vukovarskem na Hrvaškem krčmarja Pavla Karla, ker je oskrnil svojo 11letno hčer. Zatožila ga je lastna žena, ki more takega moža pač biti zelo vesela.

✚ **Utonila** je pred očmi svojega brata v Senftenbergu na Nižavavstrijskem 19letna učiteljica Mici Lang z Dunaja, ko se je kopala v Kremši.

✚ **Zastrupila** se je v nekem hotelu na Dunaju gospa Karolina Wancura, soproga bankirja Tomaža Wancura. Vzrok so rodbinski spori.

✚ **Strašna nesreča** se je zgodila na vojni ladji »Radetzky« v Pulju. Ko so namreč pri neki vaji dvigali sidro, je veriga odrezala nekemu pomorščaku glavo. Glava je padla v vodo.

✚ **Čuden dogodljaj.** V Veliki Kindi je Ana Vajdičeva za svojega vzela svojega nečaka ter mu izročila vse svoje premoženje proti temu, da jo vzdržuje do konca njenega življenja. Pred dvema mesecema je pa Vajdičeva izginila s 500 K in dvema preprogama, kakor je to oblasti naznanil njen posilnovljenec. Za izginolo se ni našlo nobene sledi. Te dni pa je nek bližnji so-

rodnik sanjal, da je prišla k njemu Ana Vajdičeva in ga vprašala, zakaj je ne išče. »A kje naj te iščem?« — »Na moji njivi vendar!« — »Na kateri pa?« — »Na tej in tej!« Takoj, ko se je storil dan, je mož vzel psa in se podal na označeno njivo. Res sta psa kmalu začela na nekem mestu kopati in ko jima je še sam pomagal, se je čez čas pokazala ženska obleka. Sedaj je takoj hitel na sodnijo in komisija, ki je dala na njivi dalje kopati, je res našla mrtvo truplo zginole Ane Vajdič. Sum je padel na nečaka umorjene in njegovo ženo, ki so ju zaprli.

— **Kolodvorskim restavracijam** je železniško ministrstvo v posebni odredbi zabičalo, da morajo gledati na največjo snaznost svojih prostorov in jedil.

— **400.000 K** je defraudiral blagajnik »Matiče Srbske« v Novem Sadu, Manojlovič. Blagajnika so v Budimpešti aretirali.

— **Svarilo pred gotovimi inozemskimi zastopniškimi pisarnami za iznajdbe.** Od zanesljive strani se nam naznanja, da se že nekaj let ponovno opazuje, da gotova vrsta inozemskih pisarn za uporabo iznajdb in patentov razpošilja svoje zapeljive okrožnice domaćim izumiteljem, da bi jim prepustili svoje konstrukcije in skice v baje objektivno presojo njih vrednosti in porabnosti. Pri izrednih težkočah, ki jih ima izumitelj ob izkoriščanju svoje iznajdbe v tuzemstvu, je lahko umevno, da se ne le rad odzove takemu pozivu, temveč da ostane tudi v nadaljnji tako sklenjeni zvezi z dotično pisarno, o kateri misli, da se resno zavzema za njegove osebne interese. Označene inozemske pisarne pa ne mislijo, kakor je pokazala izkušnja v mnogih slučajih, niti najmanj na resno znanstveno preizkušnjo izročenihi jim iznajdb in na to, da bi iskale primeren pot za njih najkoristnejšo izrabo. Početje teh podjetij meri edino le na to, da zapelje malo-premožne in neizkušene izumitelje v to, da plačajo prav kmalu kolikor mogoče visoke predujeme. Tipično je, da se te pisarne o vsaki iznajdbi, ki jim je bila izročena v preizkuševanje in izkoriščanje, izražajo jako laskavo o njeni izvrstnosti in praktični vrednosti, ter bodre izumitelja, da prijavi s pomočjo inozemske pisarne čimprej patente in vpošlje tozadavne pristojbine. Ko se je to zgodilo, prijavi seveda inozemska pisarna po navadi v svrhu svojega formalnega kritja patente, a se ne briga dalje za usodo iznajdbe, temveč išče novih žrtev, s katerimi enako postopa. Tako se zgodi, da proglase te pisarne ideje, katerih neuporabnost bi se ob objektivno-znanstveni presoji na prvi pogled spoznala za velikanske iznajdbe, v ta namen, da zapeljejo interesirane izumitelja v brezplodne stroške. Priporočljivo je torej, da se vsakdo informira na pristojnem mestu o teh pisarnah, predno se poda v kako zvezo z njimi.

Štajerske novice.

— **Šmarje pri Sevnici.** V nedeljo, dne 13. avgusta, so imeli naši nemčurji svojo veselico, ali sreča jim ni bila mila, da bi jo tudi srečno dokončali. Prvič jim dež ni dal miru, drugič so pa imeli cel čas strašni strah pred Slovenci. Srdito so gledali, ko so naenkrat zapazili visoko v zraku slovenski zrakoplov. Seveda oni mislijo, da so že sedaj gospodarji na naši slovenski zemlji, če imajo že svoj dom. Čudno je pa, da stariši puste še dalje svoje otroke v nemško šolo, kjer se le nauče klicati venomer »heil«, ki jim je že dal tolikokrat po grbi, ne otrokom, ampak starišem. Oj, kje je pamet? Seveda, veselica se že napravi, pijačo je pa le treba plačati, naši so pa večinoma sedeli le pri praznih litrih. Imenitno! Pa drugi dan ni bilo konca ne kraja heilanja po Šmarju. Vsak otrok nosil je nemške trakove. Kar je pa še posebno imenitno, je, da še celo ženske, ki ne znajo nemškega jezika, se potegujejo zanj. Vprašamo pa samo, kje so dobile tiste gospe pravico, da mesto da bi šle mirno svojo pot kupovat v prodajalno potrebnih stvari, tresejo fante po potu za ušesa. Kaj mislite, da so slovenski fantje nemčurski podrepaniki, da bi ne smeli več se prikazati na dan iz prodajalne, kadar jim g. šef zaukaže. Žalostne razmere vladajo žalibog pri nas. Kam bomo prišli, če se ne postavimo odločno v bran! Člani »Slovenske Straže«, stopite v bojno vrsto, da z združenimi močmi premagamo nemčurstvo in protestantizem! Tako ne sme več biti. Tu smo mi gospodarji! Isto velja seveda tudi vsem onim, ki se puste od nemčurjev komandirati. Seveda oni se jeze najbolj na »Pepco«, pa le potolažite se, bo že bolje, saj se vas ne boji, pa tudi nemških trakov ne in ne drugih, ki jih

nosijo. Sevnica in Šmarje sta slovenska!

Ljubljanske novice.

— **lj Cecilijino društvo** za ljubljansko škofijo je 10. avgusta na obnem zboru izvolilo nov odbor, ki se je potem v posebni seji tako-le konstituiral: P. Hugolin Sattner, predsednik; Peter Janez, tajnik; Viktor Steska, blagajnik; Stanko Premrl, vodja orglarske šole; odborniki: Francišek Ferjančič, Franc Gerbič, dr. Frančišek Kramar, Anton Lavrič, dr. Josip Mantuani.

— **lj Jelenčevi popravki.** Gospod Luka Jelenec nas je zopet s popravkom razveselil. Glasi se: Slavno uredništvo »Slovenca« v Ljubljani! Sklicuje se na § 19. tiskovnega zakona prošim, da priobčite v svojem listu glede na notico »Jutro« v številu 177. ta-le popravek: Ni res, da mora »Učiteljska tiskarna« list »Jutro« že dolgo za izgubo tiskati. Res pa je, da ima tiskarna pri »Jutru« toliko zaslužka, kolikor je pri tiskanju listov običajno. Za upravni svet Učiteljske tiskarne v Ljubljani, dne 13. avgusta 1911. Predsednik L. Jelenec. — Gospoda Luke Jelenca popravki so strašno originalni. Koliko so pa v resnici vredni, dokazujemo na drugem mestu. Nekaj v Učiteljski tiskarni ni v redu, ker je Luka Jelenec tako zelo nervozen. V tem svojem najnovejšem popravkarskem stvoru trdi, da ima Učiteljska tiskarna pri »Jutru« toliko zaslužka, kolikor je pri tiskanju listov običajno, »Jutro« samo pa je priznalo, da je tiskarna na dolgu. Če ima torej »Jutro« pri tiskarni dolg (in ta dolg je velik), kako more imeti tiskarna pri »Jutru« zaslužka? Na papirju morebiti, dejansko pa ne. Imajo kaj čudne »običajnosti« pri tiskanju listov v Učiteljski tiskarni, običajnosti v obliki dolgov, za katere bi se morala celo deželna vlada zanimati. Kaj, gospod Luka, če bi Vi poslali popravek, v katerem bi nam natančno povedali vsoto, ki jo Vam »Jutro« dolguje? Potem bi mi že izračunali vaš »zaslužek«. Če to storite, gospod Luka, pa bomo dobri prijatelji.

— **lj Ustanove in denarja razpuščene-ga ljubljanskega veteranskega društva** bodo razdeljene dne 18. t. m. ob 10. uri dopoldne v salonu »pri Levu«. Deželna vlada se je pridružila predlogom kuratorija ustanove ter bode dobilo 14 veterancev in 13 udov podpore po 20 do 45 kron.

— **lj Gasilska župa ljubljanska št. 1** je imela v nedeljo, dne 13. avgusta 1911, na Selu pri Ljubljani svoj prvi občni zbor. V odbor so bili izvoljeni: Josip Turk (Ljubljana), načelnik, Tomaž Bricelj (Štefanja vas), podnačelnik, Fran Barle (Ljubljana), Fran Grad (Kašelj), Ivan Zupan (Moste), Jos. Verbinc (Bizovik), Fran Klemen (Brezovica), odborniki, Fran Medic in Ivan Andlovce (Ljubljana), namestnika odbornikov. Za pregledovalce računov so bili izvoljeni: Alojzij Pip (Ljubljana), Ivan Ramovš (Selo), Fran Močilnikar (Kašelj). Za delegate na občni zbor deželne gasilske zveze so bili izvoljeni: Fr. Barle (Ljubljana), Tomaž Bricelj (Štefanja vas), Ivan Zupan (Moste), Fran Grad (Kašelj). V odborovi seji, ki je sledila obnemu zboru, je bil za župnega po-ni župni nadzornik, Fran Barle (Ljubljana), v tehnični zbor pa so bili izvoljeni: Josip Turk (Ljubljana) kot predsednik in župni nadzornik, Fran Brale (Ljubljana) za Ljubljano, za Bizovik, Brezovico, Kašelj, Moste in Štefanjo vas točasni načelniki gasilnih društev.

— **lj Podčastniški večer.** Mesečni v grand hotelu »Union« od dalje službihih podčastnikov ljubljanske garnizije pri-rejeni garnizijski večer je krasno uspel. Prostorni gostilniški vrt hotela se je skoraj premalega izkazal, da je imelo došlo distinguirano civilno občinstvo ter gg. častniki in podčastniki dovolj prostora. Tudi gg. polkovnika pl. Boog in Zahradniček sta prireditev s svojim obiskom počastila. Na vojaških vajah v Ljubljani se nahajajoči častniki in podčastniki c. kr. 22. domobranske havbiške divizije iz Gradca so se polnoštevilno večera udeležili. Izvajanja vojaške godbe so našla vsestransko priznanje. Burno pohvalo je žel kapelnik za njegov izvajani solo s krilnim rogom »Spomin na Bled«. Šaljiva pošta in drugo je tudi veliko doprineslo za razveselitev posetnikov, nakar se je po enournem plesu v veliki dvorani večer zaključil.

— **lj V past je prišel.** Ko se je v soboto popoldne na Dunajski cesti pred kavarno »Evropa« prepiral Nikolaj Veselko, pekovski pomočnik, rojen leta 1855 v Mihalu, pristojen v Čakaturu, ker je stražnik opominjal, naj miruje, ga je nato še bolj upil, ga je stražnik zaradi nespodobnega obnašanja na ulici aretoval. Na policiji so pa Veselkoto povedali, da je zasledovan zaradi

tatvine, ki jo je izvršil v Ribnici in je poleg tega tudi sumljiv, da je ukradel nekemu hlapcu pri Pavlinu srebrno uro. Veselkoto so oddali sodišču.

— **lj Mestna posredovalnica za delo in stanovanja** bo jutri, dne 17. avgusta, zaradi snaženja uradnih prostorov za stranke zaprta.

— **lj S ceste.** V soboto zvečer se je vsled slabosti zgrudil na tla na Ambroževem trgu mestni delavec Lovro Šibic. Pri padcu je zadobil nad levim očesom znatno rano, katero mu je takoj obvezal zdravnik g. dr. Gallatia, nakar ga je žena spremila domov. — Na Dunajski cesti se je zgrudil na tla železničar Fran Kržman in bil na zdravnikovo odredbo prepeljan z rešilnim vozom v deželno bolnišnico. — Na Tržaški cesti se je ponesrečila zasebnica Terezija Kodela. Tam ji je pripeljal nasproti nek tovorni voz in ker ona slabo vidi, jo je zadelo oje v glavo ter jo telesno poškodovalo. Voznik jo je sicer opozoril s klicem, a bilo je že prepozno.

Razne stvari.

— **Top se je sprožil** v artilerijskem vežbališču v Karasu na Ruskem in ubil več vojakov, 15 pa ranil. Nezgodna se je zgodila, ko je nek častnik, ki ni vedel, da je top nabasan, vojakom top razlagal.

— **25 oseb od zavživanja mesa zastrupljenih.** V Luzanu pri Černovicah je zbolelo 25 oseb, ki so na neki pojedini ob priliki ženitovanja jedli meso, ki je pohajalo od živine, katera je že pred 8. dni poginila.

— **Nesreča z avtomobilom.** V Zamodkiju v Zgornji Šleziji sta se zadela skupaj voz električne železnice in avtomobilni omnibus, na katerem je bilo 35 oseb. Avtomobilni omnibus se je popolnoma razbil. 11 oseb je bilo več ali manj težko ranjenih.

— **Zgubljena ladja.** Laška križarka »San Giorgio«, ki je stala 40 milijonov lir, je tako obtičala v neki skali pod morjem, da je sploh ne bo mogoče dvigniti.

— **Češko-slovaško zborovanje** se je minuli teden vršilo v kopališču Luhačovice na Moravskem. Udeležili so se ga številni slovaški narodni voditelji: Pavel Mudron, Matuš Dula, poslanec dr. Blaho, poslanec Juriga, dr. Ivanka, dr. Šrobar i. dr. Šlo je pred vsem za udeležbo češkega denarja pri slovaških gospodarskih podjetjih.

— **Osamosvojitve ruskega kmeta.** Na podlagi carskega ukaza z dne 9. novembra 1906 in zakona z dne 10. julija 1910 se je na Ruskem začel razpuščati »Mir«, t. j. skupna posest zemlje ruskih kmečkih občin, in namesto tega uvajati za kmete osebno last zemlje in posestva. Ako se pomisli, da ima Rusija 100 milijonov kmečkega prebivalstva, ki je dosedaj skoro brezpravno in brez kulture životarilo in bilo brez pomena v kulturnem in političnem življenju, ako se pomisli, da se z navedeno agrarno reformo ta ogromna kmečka masa preustvari v krepak in zaveden kmečki stan, ki si bo utrl pot tudi do kulturnih virov, potem se nam odpre perspektiva velike ruske bodočnosti. Seveda stvar ne bo šla tako hitro naprej, na en mah se tako dalekosežni preobrat ne dá izvršiti, na milijone slabičev in nesposobnežev bo tudi zapadlo proletarijatu — toda vendar, kar bo ostalo, to bo trdno in nezlomljivo, to bo temelj, na katerem bo šele varno stala Rusija — le tedaj seveda in dotlej, dokler bo njena postavodaja smotreno delovala za ukrepitev kmečkega stanu. — Tekom treh let se je razdelilo med kmete že precej zemlje, na tisoče skupnih kmečkih občin se je razdružilo, kmetje so se razšli na svoja zemljišča in si tam postavili domove. Na prejšnjem selišču je osamljena ostala le šnopsarija. Ruskih notranjih zmed bo konec, kakor hitro bo ruski kmet samosvoj zaveden gospodar na svoji zemlji. Tako sodijo poznavalci Rusije.

— **12 oseb utonilo.** Pri Bodenkirchnu ob Reni je 12 oseb pri kopanju utonilo. V par tednih je v bližini Kolina utonilo v Reni že nad 100 oseb.

— **Vohunska družba.** Iz Bruselja poročajo: »Agence d'Extreme Oriente« priobčuje besedilo neke japonske tajne listine, v kateri se govori o ustanovitvi družbe za vohunstvo. V uvodu se piše, da Japonska z aneksijo Formoze in Koreje viška svojega narodnega razvoja še ni dosegla. Japonska mora stremeti za tem, da razširi svoj vpliv preko celi azijski kontinent. — Kitajska, Indija, Siam, Indokina in Birma nudijo široko polje delu. Glavni urad družbe naj bi bil v Pekinu, in sicer za enkrat v japonskem poslanstvu. Podružnični uradi naj bi bili med drugimi v Mandžuriji, Tibetu, Birmi, Siamu in Indokini. Za notranjo Mongolsko določena tajna družba je podrejena vojnemu ministru.

VELIKI ŠTRAJKOVSKI NEMIRI NA ANGLEŠKEM.

Štrajkovski odbor v Liverpoolu je proglasil generalni štrajk za vse transportne delavce neizvzemši železniške. — Dne 14. t. m. je izbruhnilo v Liverpoolu več požarov v različnih skladiščih. Množica je po skladiščih plenila. Sodi se, da ogenj ni zaneten. — V Liverpoolu je vojaštvo moralo na demonstrante streljati. Množica je hotela zasebne hiše razrušiti in po njih pleniti. Metala je na vojake steklenice in jih nekaj ranila. Vojaki so oddali salve in šli nato z bajoneti na množico. Število ranjenih je neznano. 66 oseb je aretiranih. Pravi, da demonstrantje ne spadajo k štrajkovcem, ampak so sodrga iz predmestja.

RAZMERJE ČEŠKIH SOCIALNIH DEMOKRATOV DO NEMŠKIH.

Brno, 14. avgusta. V soboto se je poslanec Tusar na shodu v Sokolnici pri Brnu izrazil o razmerju čeških socialnih demokratov do nemških v sledečem smislu: Nemški socialni demokratje hočejo svoje razmerje do nas spraviti kot glavno točko med razprave na kongresu v Inomestu. Mirno pričakujemo njihove odločitve, toda ne pričakujemo od nje ničesar. Vemo že vnaprej, da zahtevajo od nas, da bi se podvrgli brezpogojno centralistični obliki. Te oblike pa ne sprejmemo pod nobenimi pogoji. Ako nemški socialni demokrati novo ustanovljeno centralistično socialno demokratično stranko priznajo kot enakovredno vsled centralističnih strokovnih organizacij, ne smejo na naše sodelovanje računati v nobenem oziru. Kajti z ljudmi, katerih cilj je, češko delavsko gibanje razdeliti v dva dela, ne bomo sedeli pri eni mizi. Nemški socialni demokrati se bodo prepričali, da so vedna predbacivanja izdajstva najmanj pripraven način, spremeniti naše prepričanje.

Ravnokar je izšla v založništvu v Ljubljani naša »Družinska prattika za leto 1912.« z zelo raznovrstno, zanimivo vsebino ter mnogimi, letos posebno izbranimi slikami. Dobiva se od sedaj nadalje v vseh trgovinah. Cena 24 vinarjev izvod, po pošti 10 vin. več. Kdor bi je ne mogel dobiti pri domačem trgovcu, naj si jo naroči v Ljubljani pri »Katoliški Bukvarni« ali pa v prodajalni »Katoliškega tiskovnega društva«. Zahtevajte povsod našo »Družinsko prattiko« s podobo sv. Družine. Razprodajalci dobé znaten popust.

— **Šolskim vodstvom in krajnim šolskim svetom.** Ravnokar je dotiskan nov »Cenovnik in naročilni list šolskih tiskovin, učil in knjig« in je brezplačno na razpolago v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani. — Cenovnik vsebuje poleg najraznovrstnejših šolskih tiskovin tudi mnogovrstna učila ter šolske in metodične knjige; ozira se na vse predmete, ki se po najnovejših predpisih poučujejo v ljudskih šolah.

— **Šolske in pisalne potrebščine** ter šolske knjige itd., ki jih rabijo šolska vodstva in krajni šolski sveti, se dobivajo v knjigarni »Ilirija« prej K. Florian v Kranju v najboljših kvalitetah in po zelo nizkih cenah. — Knjigarna »Ilirija« v Kranju preskrbi brez odloga tudi vse šolske tiskovine, učila in metodične knjige, ki jih navaja novi Cenovnik »Katoliške Bukvarne« v Ljubljani po izvirnih cenah.

Uvažujte! Ponovno prosimo vse podružnice »Slovenske Straže« in vse somišljenike, naj skrbje v svojih krajih, da se povsod razširijo naše vžigalice v korist obmejnim Slovincem. Rabite povsod naše vžigalice. Opominjajte znanca na rabo naših vžigalic, odločno zahtevajte od trgovcev, naj jih naročajo pri tvrdki Menardi v Ljubljani. Če bi vsak naš somišljenik v tem oziru kaj storil, bi bil dobiček iz vžigalic velik.

Telefonska in brzojavna poročila.

PAPEŽ.

Rim, 16. avgusta. Zdravje papeževu je vednobolj ugodno.

KOLERA NA DUNAJU.

Dunaj, 16. avgusta. Tukaj je obolela na azijski kolero delavka Alojzija Schwent v X. okraju (Favoriten). Kolera je že bakteriološko dokazana. Sešel se je takoj sanitetni svet.

ARGENTINSKO MESO.

Trst, 17. avgusta. Dovoljenje za izkrcanje argentinskega mesa še ni došlo.

OGRSKA ZBORNICA.

Budimpešta, 16. avgusta. Opozicija nadaljuje obstrukcijo proti brambnim predlogom s poimenskimi glasovanji. Košutovci so vložili interpelacijo glede vesti o demisiji vojnega ministra barona Schönaicha.

VELIKO ŠTRAJKOVSKO GIBANJE NA ANGLEŠKEM. NOVI SPOPADI.

London, 16. avgusta. 360.000 železničarjev proti stopiti v štrajk. Štrajkovsko gibanje se čedalje bolj razširja.

Liverpool, 16. avgusta. Vsled štrajka v Liverpoolu in Manchesteru grozi pomanjkanje živil. V Cardiffu je prišlo med policijo in pomorščaki zamorci do konflikta, v katerem je bilo 12 zamorcev ranjenih.

Liverpool, 16. avgusta. Tu je prišlo zopet do spopada med vojaki in demonstranti. Množica je metala na policijo steklenice. Nastopilo je vojaštvo in oddalo salvo. 1 demonstrant je ubit, 20 ranjenih.

London, 16. avgusta. V Londonu je v neki tovarni 1500 delavk napadlo delavce, ki so prišli na delo. Policija je delavke razgnala.

Manchester, 16. avgusta. Ves železniški promet je ustavljen in vozni redi razveljavljeni.

PARNIK POKVARJEN.

Krems, 16. avgusta. Poštni parnik »Habsburg« je dobil poškodbo in ne more dalje pluti.

NEMŠKI PRINC UMRL.

Würzburg, 16. avgusta. Tu je umrl princ Henrik XVIII. iz rodovine Reuss.

Mnenje g. dr. K. Pandermaly-a
Konstantinopolj.
Gospod J. Serravallo.

Trst.
Izmed vseh krepil mi je dalo Vaše Serravallovo Kina-vino z železom najboljših uspehov. Pripisujem vedno to specialiteto in izjavljam, da sem bil vedno zadovoljen.

Konstantinopolj, 4. junija 1909.

Dr. Pandermaly.

TRŽNE CENE.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta, 16. avgusta.

Pšenica za oktober 1911	11.37
Rž za oktober 1911	9.27
Oves za oktober 1911	8.36
Koruzna za avgust 1911	7.84
Koruzna za sept. 1912	7.97
Koruzna za maj 1912	7.63

ki hoče pospeševati kožno nego, ki hoče izgubiti pege, ter doseči nežno mehko kožo in belo polt, se umiva le z
Steckenperfer lilijno milno milo (znamka Steckenperfer) tvrdke Bergmann & Co., 1. e. s. n. ob Labi. Komad po 80 v se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in trgovinah s parfumiom i. t. d. 603

Dama

Stalni krajevni agenti

zmožni nemščine se sprejmejo ali pa nastanijo s stalno plačo za prodajanje dovoljenih srečk v Avstro-Ogrski. Ponudbe pod »Merkur«, Brno Neugasse 20.

Lepa hiša, nova 1904.

visoko pritlična, dvonadstropna (oblika Vili jednaka) s zlahkim sadnim vrtom v jako živahni legi Ljubljane, se po nizki ceni, in pod ugodnim pogojem prostovoljno proda, več pove Jernej Babič, posestnik v Ljubljani, Sodna ulica št. 3.

1 ali 2 učenca

se sprejmeta v pouk za mizarjski obrt, nastop takoj. — Andrej Kregar, mizar. mojster, Vižmarje nad Ljubljano. 2467

Išče se pošteno, zdravo, 14 do 16 let staro dekle kot 2464

učenka ali pomočnica

za Glavno zalogo tobaka. Angelj Casagrande v Ajdovščini (Primorsko).

JANEZ ŽLEBNIK, Vižmarje št. 41
pošta št. Vid nad Ljubljano
ženske lase kupuje rezane in zmešane po najvišjih cenah. 2221

Učenka

za trgovino mešanega blaga se sprejme. Natančneje se izve pri M. Poženel, Jesenice-Fužine, Gorenjsko. 2417

2478

Tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je preminul danes ob 3. uri popoldne po dolgem bolehanju, previden s svetotajstvi naš ljubi oče in tast, gospod

Štefan Čenčur

bivši c. kr. policijski nadzornik v Trstu, zadnji čas upokojen v Šiški

v starosti 66. let.

Zemeljski ostanki pokojnika se prepeljejo v četrtek 17. avgusta 1911 ob 5. uri popoldne iz mrtvašnice deželne bolnice na pokopališče k Sv. Križu k večnemu počitku.

Prosimo tihega sožalja. — Posebnih obvestil ne bomo razpošiljali.

V Ljubljani, 15. avgusta 1911.

Ljubica Kocmur, roj. Čenčur, Matilda Čenčur, hčeri. — Ivan Kocmur, pi-sarniški vodja, zet.

L. slov. pogrebni zavod Josip Turk.

Zahvala.

2476

Povodom prebitke izgube naše nepozabljene soproge, mamice, hčere in tete, gospe

Nežike Šmitek, roj. Pirc

zasebnega uradnika soproge

zahvaljujemo se ginjenega srca vsem dragim sorodnikom, prijateljem in znancem najiskreneje.

Osobito se zahvaljujemo častitim gospodom Josipu Vrankarju, župniku na Dobravi pri Kropi, Simonu Ažmanu, župniku v Kamnigori in Valentinu Oblaku, župniku v Kropi za mnogobrojne obiske in tolažila ob dolgotrajni mučni bolezni, nadalje tvrdkama Peter Majdič »Merkur« v Kranju in J. Pfajfer v Kranju, slavnemu odboru I. žreb-ljarske in železoborne zadruga v Kropi in Kamnigori, požarni brambli iz Kroke, kakor tudi vsem ostalim, ki so v ogromnem številu spremili rajnico na zadnji poti ali ji drugače izkazali zadnjo čast.

Priporočamo nepozabno pokoj-nico vsem znancem in prijateljem v molitvi in blag spomin.

Kropa, dne 13. avgusta 1911.

Žalujejoči ostali.

Pomočnika in učenca

sprejme takoj v službo usnjarski moj-ster Valentin Rihar, Polhovgradec. 2450 5

Dva mladeniča

želita vstopiti v službo v kakem zavodu ali pri gospodi kot dvornika. Večja sta vseh hišnih poslov. Spričevala na razpolago. Cenjene ponudbe naj se blagovolijo poslati do 31. t. m. na upravništvo »Slo-venca« pod šifro »krščanski mladenič«. 2481

Zanesljiva prodajalka

išče službe v trgovini z mešanim blagom. Najraje gre na Štajersko. Ponudbe pod »Štajersko« na upravništvo »Slovenca«. 2479

Dva mizarjska pomočnika

se takoj sprejmeta proti dobri plači. Ant. Mervar, mizarjski mojster v Trbov-ljah na Štajerskem. 2480

Služba organista in cerkvenika

se odda v Tunicah. Nastopi se lahko že dne 1. septembra. Plača okrog 600 kron. Prošnje na župni urad v Tunicah, pošta Kamnik. 2474

2484 Sprejme se

gospodična

slovenskega in nemškega jezika zmožna ter tudi nekoliko računstva, kot tajnica »Okrajne bolniške bla-gajne« v Radovljici. Plača po do-govoru. Ponudbe naj se pošiljajo naravnost v Radovljico do 26. t. m.

LETNIK 1912

naše

„Družinske pratike“

je ravnokar izšel in se dobiva skoro po vseh trgovinah, na debelo pa v Ljubljani: v »Katoliški bukvarni«, proda alni »Katol. tisk. društva«, dalje v trgovini Anton Krisper, Vaso Petrič in Ivan Korenčan; v Trstu: prodajalna »Katol. tisk. društva«. Cena komadu 24 vin., po pošti 10 vin. več. Zahte-vajte jo povsod in ne dajte si usiljevati drugih pratik.

Važno za vinogradnike.

VINSKE SODE

več sto komadov, prav močne in zdrave, iz hrastovega lesa, od 400 do 800 litrov, se dobijo po prav nizkih cenah pri 2257

tvrdki

M. Rosner & Co. Ljubljana.

Važno za vinske trgovce.

Vodne elevatorje

(črpalnice na vrtilo)

za vodnjake kakor tudi črpal-nike na vodo za ročni in strojni obrat, motorje na veter, topli zrak, plin, petrolej in bencin izdeluje najceneje 1888

I. K. Rudolf

c. in kr. dvorni založnik v Plzinu.

Oddajo se takoj v najem

gostilniški prostori in hotelske sobe na Bavarskem dvoru.

Pojasnila daje

„Gospodarska zveza“ v Ljubljani.

Vprega za dva konja

in lepa napol pokrita kočija se poceni proda. Polzve se v Kolo-dvorski ulici 31. 2483

Elegantno stanovanje

2377 (-)

obstoječe iz 4 sob, kopalnice, poselske sobe in z vsemi drugimi pritliklinami, s krasnim razgledom, se da z novembarskim terminom ter event. tudi preje v najem.

Naslov se polzve pri uprav. »Slovenca«.

Ne I. 162/11

1.

Prostovoljna sodna dražba nepremičnin.

Pri c. kr. okrajnem sodišču v Ljubljani, oddelek I. je po prošnji lastnika g. An-tona Ravnikarja, posestnika v Ljubljani, Opekarska cesta, št. 31 na prodaj po javni dražbi sledeča nepremičnina, za katero se je ustanovila pristavljena izklicna cena in sicer vlož. št. 268 ad Trnovsko predmestje, obstoječega iz hiše na Opekarski cesti, št. 31 (parcela št. 212) s hlevom in 1 njive (parcela št. 250/100), za katero se je ustanovila izklicna cena v znesku 15.000 kron. — Dražba se bo vršila dne

21. avgusta 1911.

v zgoraj navedeni hiši ob 9. uri dopoldne.

Ponudbe pod izklicno ceno se ne sprejme. — Na posestvu zavarovanim up-nikom ostanejo njihove zastavne pravice brez ozira na prodajno ceno.

Ostanek kupnine po odštetu vknjiženih dolgov se vknjiži na prodanem zemljišču.

Dražbene pogoje je mogoče vpogledati pri g. c. kr. notarju Aleksandru Hudo-verniku v Ljubljani kot sodnemu komisarju.

C. kr. okrajna sodnija v Ljubljani, ođd. I., dne 31. julija 1911.

Anton Petek

:::: Ljubljana :::: slikarski mojster Sv. Petra cesta 38

se priporoča slavnemu občinstvu za razna slikarska dela ter prečastiti duhovščini za izvršitev cerkvenih del itd. itd. 1631 1

Na zahtevo izyrišim vzorce brezplačno, ako se mi delo poveri.

Na prodaj imam večjo množino

ugašenega apna

starega nad trideset let. 2462

Rlozlj Berčič zidarski mojster
Stara Loka 63, P. Skofja Loka.

KINTA

CYCLES K.C.L.

Priznana močna, lahko tekoča so-lidna in neprekosljliva so 866

„Kinta“-kolesa.

Najboljše jamstvo. Ilustrovani ceniki brezplačno.

K. Camernik, Ljubljana, Dunajska c. 9.

Špecialna trgovina s kolesi in posameznimi deli.

Izposojevanje koles.

Fr. P. ZAJEC, Ljubljana, Stari trg št. 26

Glavna zaloga plošč slovenskih, kakor tudi vseh drugih vrst. Cena od K 2 50 1138 naprej.

Gramofone

od K 25.— naprej. Avto-matične gramofone, naj-boljše in najzanesljivejše vrste za gostilničarje dajem na mesečne obroke.

Igle za gramofon tisoč od K 1-80 naprej. — Zahtevajte cenike, pošiljam brezplačno.

M. Rosner & Co.

veležganjarna sadja, Ljubljana

priporoča v svoji lastni žganjarni kuhano

Slivovko

Tropinovec

Brinjevec

Hruševac

Winsko žganje

V zanesljivih kakovostih oddaja v množinah od 25 litrov naprej.

Finega špirta po tovarniški ceni.

Finega špirta po tovarniški ceni.

Dinamo stroji, elektr. motorji.
Naprave za elektr. razsvet-
ljavo in prevajanje elektr.
sile. Električni obrat vseh
vrst. Ventilatorji. Turbo-
generatorji, elektr. želez-
nice in lokomotive, žerjavi
in dvigala. Obločnice in
žarnice vseh vrst. 1927

Elektrotehniška delniška družba

preje Kolben in dr. Praga-Vysočany

Vodne turbine vseh sestav,
(Francis, Pelton). Točna,
cena in hitra popravila vseh
elektr. strojev od drugih tvrdk.
Vse potrebe za inštaliranje.
Odlitki iz Siemens-Martino-
vega jekla, ameriška kujna litina
iz lasnih velikih livaren in
jeklaren. Za vele- in malo obrt.

**FRANC
SOUVAN
SIN**

manufakturna
veletrgovina
v Ljubljani

Mestni trg št. 22 in 23.

1816 1 Narodno podjetje.
Nizke cene. Solidna postrežba.

ANTON ŠARC, Ljubljana.

Izdelovanje perila, pralnica in
svetlolikalnica, električni obrat,
priporoča zelo dobro in solidno
izdelano perilo po nizkih cenah.

„T E T R A“

srajce za gospode v različnih
barvah, dobre kakovosti, iz-
borna noša. Posebno priporo-
ljivo za osebe, ki se rade pote
in zoper prehlad. Dobi se blago
in po meri izdelano perilo. ::

1787 (1)

Vzorci so vsakemu na razpolago.

Št. 26120.

Razglas.

Radi nastopa kolere v Trstu prepovedalo oziroma omejilo je c. kr.
ministerstvo za notranje zadeve vzajemno s c. kr. trgovskim ministerstvom z
razpisom z dne 7. avgusta 1911 št. 5715/S v nadalje uvoz in prevoz nasled-
njega blaga oziroma predmetov:

1. rabljenega osebnega perila, stare in nošene obleke, rabljenih efektov,
rabljenega postelnega perila, rabljenega postelnega puha.

Ce se odpošljejo taki predmeti kot potna prtljaga ali v slučaju prese-
litve, podvreči jih je glede zdravstvene-policijske revizije in zdravstveno-
policijskega postopanja od slučaja do slučaja veljavnim posebnim določbam.

2. prepovedan je nadalje uvoz in prevoz cap in cunj.

Izvezete pa so:

a) cape in cunje, ki se odpošljejo kot veletržno blago, stisnjene in
v balah zvezane z obroči.

b) sveži odpadki iz predilnic in tkalnic iz konfekcijskih zavodov in
iz belilnic; umetna volna, shoddy in odpadki novega papirja.

Prevoz sub 1. in 2. označenega blaga in predmetov pa je dovoljen,
če so tako spravljani, da je vsaka manipulacija z njimi med potom nemogoča.

Razkužbi podvreči se sme le ono blago in one predmete, ki jih krajna
zdravstvena oblast smatra za okužene.

Mestni magistrat ljubljanski,
dne 11. avgusta 1911.

Za oskrbovanje občinskih opravil mesta Ljubljane začasno postavljeni
c. kr. deželne vlade svetnik:

Laschan I. r.

2457 3

IZPELJAVA
vseh poslovnih transakcij. - Izdajanje čekov, nakaznic in
KREDITNIH PISEM
za vsa glavna in stranska mesta tu- in inozemstva.

Izdaja konzorcij »Slovenca«.

C. KR. PRIVIL. BANČNA IN MENJALNIČNA DELNIŠKA DRUŽBA
Akc. kapital: 40.000.000 kron.
Rezervni zakladi: 17.000.000 kron.
Osrednja menjalnica:
„MERCUR“ DUNAJ I., WOLLZEILE 1.
Podružnice: Baden, Češka Kamnica, Češka Lipa, Brno, Döschov, Gablonz, N. Graslitz, Krakov, Litomerice,
Moravski Zumburg, Müdling, Meran, Novi Jicin, Pízen, Praha, Liberec, Dunajsko-Novomesto, Cvetava.

Tisk: »Katoliške Tiskarne«.

NAKUP IN PRODAJA
vseh vrst rent, obligacij, državnih papirjev.
akcij, prioritet, zastavnih, srečk i. t. d., l. t. d.
Zavarovanje proti izgubi pri zbiranju srečk in vredn. papirjev
Prospekte in cenike premij zastoj in franko.

Odgovorni urednik: Ivan Štefe.

Telefon 237.

Zajec & Horn

Telefon 237.

Ljubljana, Dunajska cesta šte. 73

Beton in železo - beton.

Fundamenti.

Stropovi.

Mostovi.

Vzidava turbin.

Stopnice.

Tlakovi.

Ksilolit.

Cevi za kanale, najboljši strešnik našega časa
asbest - cementni škrlj (Zenit) patent Hloch
vedno v zalogi. Edini zastop za Kranjsko.

Umetni kamen (okraski za fačade, obhajilne
mize, balustrade).

622

Tehnični birô in podjetje zgradb

Ingenieur H. UHLÍŘ

Ljubljana, Resljeva c. 26.

Strokovna izvršitev vseh vrst načrtov in pro-
računov, znanstvena mnenja, prevzetja zgradb

3362

NIZOZEMSKA ŽIVLJENSKA ZAVAROVALNICA
NA DUNAJU I., ASPERNPLATZ 1.
(v lastni palači) z zavarovanim kapitalom 380 milijonov, rezervami 113 mi-
lijonov in najcenejšimi tarifi sprejema trgovske izobražence kot vnanje
uradnike in krajevne zastopnike pod izvršnimi pogoji. Glavno zastopstvo za Stalersko in
Kranjsko: Gradec 1., Schmiedgasse 40. Glavni zastopnik za Kranjsko: Ciril Globočnik, Ljubljana, Elizabetna cesta 4.

Št. 1266/11.

Razpis službe.

Vsled smrti imenovanega obč. zdravnika dr. Finka razpisuje podpi-
sano županstvo na podlagi sklepa obč. zastopa od 29. maja 1911 št. 874

službo občinskega zdravnika v občini Komen.

Plača po dogovoru. Prošnje je vložiti na županstvo
do 30. avgusta t. l.

Nastop službe takoj. Vsa pojasnila daje radovoljno županstvo. Zahteva se
znanje jezikov.

Ker ni v celem sodnem okraju zdravnika, je bodočemu zdravniku
v Komnu lepa bodočnost zagotovljena.

Zupanstvo občine Komen

2426

dne 8. avgusta 1911.

Župan: V. Jazbec I. r.